

Sveiki sulauke Šv. Velykų!

Mirė Graikijos karalius

Londonas. Graikijos karalius Jurgis, ištikus širdies smūgiui mirė, turėdamas 56 metus amžiaus. Savo gyvenime jis du kartus buvo egzile. Paskutinį kartą laike pereito karo penkis su puse metų Londone. Karalius paskelbtas jo brolis kronprincas Paulius. Jis jau prisiekė.

JAV užsienio reikalų ministerija pasiskubino pranešti, kad karaliaus mirtis neturės jokios įtakos į JAV nutarimą suteikti Graikijai pagalbą.

D. Britanijos ministeris pirmininkas Attlee Graikijos ministeriui pirmininkui ir vyriausybei pasiuntė užuojautos telegramą.

Atenai. (NF) Oficialiui graikų valdžios pranešimu Graikijoje besirandantieji britų kariuomenės ištekliai ir ginklai, 1—1,5 mil.

svarų sterlingų vertė, pagal įvykų susitarimą tarp Graikijos ir D. Britanijos, bealyginimo pareina Graikijos nuosavybėn.

Londonas. Britų vyriausybė oficialiai paskelbė teiksianti ir toliau aprėžto masto paramą Graikijai iki Amerika pradės teikti savo pažadėtą pagalbą.

Londonas. D. Britanijoje tebevyksta diskusijos dėl karinės prievolės palikimo taikos metu. Dauguma atstovų yra nusistatę prieš karinę prievolę taikos metu. Į tai žiūrima ne tik kaip į darbo jėgų atitraukimą nuo pramonės ir ūkio, bet ir kaip į neįprastą laisvės varžymą. Tačiau atrodo, kad vyriausybės saugumo argumentai nulems karinės prievolės palikimą.

Neramumai dėl maisto trūkumo

Londonas. Blogos maitinimo padėties sukeltos demonstracijos ir streikai iš Ruhr srities persimetė ir į Braunsveigę — Hannoverio rajoną, įgydami ir kiek revoliucinio pobūdžio. Braunsveigėje apie 30.000 žmonių minia po priimtų rezoliucijų išdaužė britų įstaigų ir gyvenamųjų patalpų langus, apvertė britų karinius sunkvežimius, kai kuriuos jų padegdami, o taip pat apmėtė akmenimis vokiečių policininkus ir britų karius. Miniai išsklaidyti buvo pašaukta karinė policija ir šarvuotai. Besisklaidanti minia šukavo: mirtis spekuliantams.

Dortmundas. 25.000 darbininkų minia reikalauja Vokietijos centrinės valdžios sudarymo ir darbininkų kontrolės tikimo ir maitinimo įstaigoms. Hannoverioje dėl duonos trūkumo taipgi demonstravo apie 50.000 žmonių. Profesinių sąjungų atstovai Bochume taip pat tarėsi dėl protesto pareiškimo reikalingumo ir formos.

Anglies iškaskimas dėl dalinio 15.000 angliakasių bado streiko sumažėjo 20.000 to dienos. Angliakasių profesinių sąjungų pirmininkas atsisakė išvengti grėsiančio visuotinio angliakasių streiko.

Londonas. Maisto nedatekliaus streikai Ruhr srityje tebesitęsia. Tačiau generalinis Ruhr srities darbininkų streikas, priešingai paskelbtiems gandams, nesąs numatytas.

Londonas. Dortmunde apie 5000 darbininkų demonstravo dėl maisto produktų trūkumo. Savo memorandumu, ištektame vokiečių ir anglų įstaigoms, pažymėjo, jog praktiškai tegauja tik 1/3 nustatytos maisto normos. Anglų oficialių įstaigų pranešimu normos nėra išlaikomos tik dėl vokiečių įstaigų nesugebėjimo tinkamai paskirstyti esamus išteklius. Anglų įstaigos pasižadėjo vokiečių įstaigoms pilnai padėti paskirstymo darbu.

Vašingtonas. JAV prekybos rūmų kalbėtojas paaiškina, jog Amerikos komunistai yra pasirengę išprovokuoti streikus pagrindinėse Amerikos pramonės šakose, jei tik JAV pradėtų sovietams nepageidaujamą karą. Apie 800 išmokytų agentų šiuo metu aktyviai veikia JAV. Įstatymas draudžias veikti komunistų partijai JAV dėl to yra neatidėliotinas.

— Maskvos radijas pranešė: negali būti abejojimų, kad po D. Britanijos ir Prancūzijos sutarties prasidės pasitarimai dėl ginklų unifikacijos. Belgija jau perkasi anglų tipo ginklus. Tarp Belgijos ir Olandijos eina kalbos dėl ginklų suvienodinimo. Abiejų šalių armijos perorganizuojamos britų pavyzdžiu. Suvienodinus JAV ir D. Britanijos ginklus, visų Vakarų armijos 24 valandų būvyje gali vadovauti amerikoniškais metodais.

Londonas. Naujasis Prancūzijos aukštasis komisaras Indokinijai atvyko į Saigoną. Jis esąs įgaliotas ištirti paliaubų galimybes.

Slaptos sutartys ir viešojo diplomatija

Kai pasibaigė antrasis pasaulinis karas diplomatinioose sluoksniuose tuojau iškilo abejotinas klausimas: ar pasiseks Sovietų s-gai įtraukti į tarptautinį bendradarbiavimą? Kaip tikiai 1945 m. rugpjūčio pradžioje pasibaigė Potsdamo konferencija tuojau užsienių spaudoje buvo pasklidus nuomonė, kad tai buvo paskutinis „trijų didžiųjų susitikimas ir kad daugiau panašių konferencijų neįvyks. Iš dalies šis spėjimas pasitvirtino, nes „didieji“ tikrai dabar vengia susitikimų, bet tarptautinis bendradarbiavimas eina pilnu tempu. Konferencija vyksta po konferencijos ir negalima sakyti kad be rezultatų. Užsienių reikalų ministeriai gana dažnai susitikdami turi progos labai detalai apvarstyti opiausias pasaulio problemas ir gali iki smulkmenų patinti besitariančiųjų šalių pažiūras į jų atsivajamųjų ideologijų principus.

Šiandien jau nėra nieko stebėtino, kad tarptautinis bendradarbiavimas vyksta, tik įdomu yra tas, kad šių dienų diplomatija įgavo visai naują viešumo formą. Visos konferencijos yra viešos ir visos atsakomųjų asmenų kalbos dažniausiai yra skelbiamos visam pasauliui. Labai dažnai ir diplomatinės notos tuojau po jų pasikeitimo yra paliekamos spaudai ir radio pranešėjams. Nesivaržoma skelbti viešai notų turinį, nors kartais tas liečia ir gana intymius dalykus, kaip pv., kad buvo kilęs žinovas D. Achesono incidentas, kada jis sovietų politiką pavadino agresyvine ir ekspansyvine.

Pagal Jungtinių Tautų Chartą visas tarptautinis bendradarbiavimas turėtų koncentruotis šiame pasauliniame forume. Prezidento

Trumano atsisaukimas dėl teikimo pagalbos Graikijai ir Turkijai kai kas traktuoja kaip prasilenkimą su minėta Charta. Bet faktas lieka faktas, kad esminiai pasaulio reikalai yra lemiami vien tik didžiųjų valstybių jėgomis. Sunku šiandien pasakyti ar po paskutiniojo karo yra įvykę kokių nors slaptų tarpvalstybinių susitarimų. Spėjiojimų tenka girdėti, bet įrodymų nėra. Todėl, vertinant pasaulio įvykių eigą, tenka vadovautis vien tik tuo, kas yra daroma viešai.

Paskutinioji Maskvos konferencija yra didelis posūkis viešumo linkme. Norėdamas savo pretenzijas į reparacijas paremti, š. m. kovo 17 d. Molotovas paskelbė slaptą Jaltos protokolą, liečiantį susitarimą dėl Vokietijai uždėtinų reparacijų didumo. Neatrodė, kad tas paskelbimas būtų jam daug ką patarnavęs, bet jis padarė labai reikšmingą precedentą, pirmas pasukdamas iš paslaptinumo į viešumą. Tuojau po to ir Vašingtonas paskelbė kitą dalį Jaltos padarytų slaptų susitarimų, o taip pat kartu paskelbė ir viso Teherano bei Potsdamo susitarimų paplėtys.

Siuos slaptus dokumentus paskelbus nepaiskęs kas nors paslaptinę. Tie vieši susitarimai daugiau ar mažiau jau buvo žinomi iš atskirų diplomatinėjų atstovų kalbų ir pareiškimų. Įsidėmėtina yra tik tiek, kad Teherane buvo susitarta, jog anglo — sakų invazija Normandijoje turėjo prasidėti 1944 m. gegužės mėn., o faktinai prasidėjo tik tu pat metų birželio mėn. 6 d. Iš Jaltos padarytų slaptų susitarimų charakteringa yra tas, jog anglai ir amerikiečiai pasižadėjo paremti so-

MASKVOJE VIS TIE PATYS KLAUSIMAI

Londonas. Maskvos konferencijoje buvo tartasi Vokietijos politinės ir ūkinės vienybės reikalais. Marshallis tvirtino, kad vien ultimatyviais reikalavimais arba vien nusileidimais nebūsią galima nieko atsiekti. Vokietijos ūkinės vienybės klausimas turėtų būti pirma visų kitų išspręstas. Jei sovietų reikalavimai būtų priimti — Vokietija amžinai badautų. Amerikiečiai nenori vien popierinio susitarimo. Svarbu ne skubumas, bet užtikrinimas, kad tokie susitarimai neatims vokiečių tautai egzistencijos galimybes.

Bevinas pasisakė prieš sovietų nusistatymą imti reparacijas iš dabartinės gamybos ir prieš anglų-amerikiečių zonų sujungimo panaikinimą. Vokiečiams numatytos pramonės kapacitetas turėtų būti padidintas, nes dėl negalėjimo išgyventi Vokietija pasidarys amžinu neramumų židiniu. Saaro srities prijungimą Prancūzijai jis sutiko remti, jei Prancūzija padarys nuolaidų reparacijų reikalui.

Bidault sako, jog ūkinė vienybė neįmanoma kol neišsiaiškinta kiek galės Vokietija gaminti anglies, kiek jai pačiai jos reikės ir kiek bus skiriama eksportui.

Molotovas savo trumpoj kalboj gyrėsi nenoris vokiečių versti badauti ir vėl tvirtino, kad amerikiečiai Jaltos pažadėjo 2,5 milijardų svarų sterlingų reparacijų.

Londonas. Užs. reikalų ministeriai Maskvoje turėjo laisvą beformį pasitarimą Vokietijos pramonės lygio pakėlimo ir reparacijų reikalais. Pasitarime be ministerių dalyvavo po 2 patarėjų ir po 1 vertėją. Pasitarimas truko 3 1/2 val. Paskelbtam trumpam komuni-

kate paminėtas tik pats pasitarimo faktas ir pažymėta, jog jokių nutarimų nepadaryta.

Trečiadienį seks oficialūs tais pat klausimais pasitarimai, kuriuose laukiamas išsakyti Molotovo atsakymas į Beviną ir Marshallio aštirus užmetimus Sovietų s-gai, o taip pat painformavimas kiek Sovietų s-ga iš savo zonos jau yra pasiėmusi reparacijų sąskaiton.

Amerikiečių delegacijos išvykimui iš Maskvos laikinai numatyta balandžio 15-tos data. Tačiau galutinai išvykimas priklausys nuo pasitarimų eigos.

Ypatingų įgaliojimų pasitarime Vokietijos klausimu, Vyšinskis kritikavo reparacijų reikalais atsiektus rezultatus pavadindamas juos juokingais. Esą apgailėtina, kad anglai ir amerikiečiai nenori pripažinti pažadėtų sovietams reparacijų. Kad šis reikalas vis dėlto išjudėtų iš mirties taško, jis siūlė sudaryti vien jo svarstymui atskirą pakomisiją. Tačiau kitiems nesutikus, siūlymas nepriimtas.

Sutarties su Austrija komisijoje buvo svarstomas Vokietijos piliečių ir DP esančių Austrijoje likimo klausimas. Jokio susitarimo nepasiekiama. Sovietų atstovas Gusevas siūlė uždrausti Vokietijos piliečių naturalizavimąsi ir visus juos grąžinti Vokietijon. Britai ir amerikiečiai sutiko su šiuo siūlymu, su sąlyga, kad jis teliestų tik sąjungininkų ieškomus karo nusikaltėlius ir pagal nunacino įstatymą pripažintus karo nusikaltėlius.

Austrijoje užsienio reikalų ministeris Gruberis turėjo pasitarimą su Bevinu. Prieš tai jis kalbėjosi su Molotovu ir Marshalliu.

Naujienos iš visu kontinentu

Londonas. Generolas Franko paskelbė monarchijos atstatymo įstatymą kuris tebus vykdomas tik jam pasitraukus, tapus nedarbingu ar mirus. Pagal tą įstatymą, karalių pasiūlo ministerių kabinetas iš karališkos šeimos narių, o tvirtina parlamentas 2/3 balsų. Sosto įpėdinis don Juan pasisakė nepritariau tam įstatymui, nes jis paskelbtas neat-siklausus nei tautos, nei jo.

Muenchenas. Velykų pirmą dieną 3 val. ryto, pereinant į vasaros laiką, laikrodžiai pasukami viena valanda pirmyn.

Stutgartas. Sovietų atstovas saugumo taryboje Gromyko, pasisakė pritariąs britų siūlymui susaukti nepaprastą JT plenumo

sesiją Palestinos klausimu. Dar nežinomas Prancūzijos ir Kinijos nusistatymas.

Miami-Florida (NF). Iš 48 Baltijos bėglių, kurie pereitą rudenį trim mažais žvejų laivais iš Švedijos perplaukė Atlantą, 19 ateinančią savaitę bus suteiktos nuolatinės vizos apsigyventi JAV.

Briuselis. Belgijos senatas pareiškė pasitikėjimą koalicioninei Spaako vyriausybei 125 balsais prieš 7 liberalų balsus. 17 komunistų susilaikė nuo balsavimo.

Moskva. Respublikonų kandidatas 1948 m. prezidento rinkimams Harold Stassen oro keliu atvyko Maskvon, kur jis, galimas dalykas, išbūs iki š. m. balandžio 6 d.

Naujorkas. Henry Wallace vienoje savo kalboje pareiškė, jog daugelis amerikiečių, kurie nepritaria nei demokratų nei respublikonų programai siūlo ateinančiuose rinkimuose sudaryti trečią partiją.

Atenai. Graikijos komunistų vadas Nikolas Zochariade paskelbtas dingusiu.

Londonas. Antradienį 8 val. ryto pradėtas telesono susiekimas tarp D. Britanijos ir anglų - amerikiečių zonų.

Buenos-Aires. Asuncion radio pranešimu pirmame didesniame Paragvajaus pilietinio karo mūšyje sukilėlių kolona iš 1.500 vyrų buvo priversta bėgti. Buvo paimita apie 250 nelaisvėn. Dalinio yadas, vienas pulkininkas, ir daugelis kitų aukštų karininkų — buvę užmušta.

Praga. Čekoslovakijos gynybos ministerio Swoboda pranešimu, kol taikos sutartys nėra pasirašytos ir pasitarimai, ypač Vokietijos reikalui, nesą užbaigti, Čekoslovakijos karinės prievolės 2 metų laiką nebus sumažintos.

— Turkų „Ulus“ rašo: Europos tautos gyvena šurde ir baimėje netekti laisvės. Vyksta propagandinė kova, kuri neleidžia būti optimistais. Visi propagandinės kovos ginklai nukreipti prieš D. Britaniją ir JAV. Turėkime viltį, kad Churchillio pranašavimai, kad 1947 metais bus kritiškesnė padėtis negu 1946 m., — nepasitvirtins. Artimiausi mėnesiai bus lemiami dėl JTO ir tautų laisvės.

— „Daily Mail“ praneša: Sovietų nafta veržiasi į naują erdvę. Sirija ir Libanas atsisakė nuo JAV naftos, nes Rusija pasiūlė pigiau pristatyti. Be to, TSRS pasirašė patogią naftos sutartį su Austrija, Vengrija ir Rumunija. Dar negalima kalbėti apie naftos karą, tačiau varžybos tarp JAV ir TSRS jau vyksta.

SPAUDA APIE TRUMANO KALBĄ

JAV – FILIPINŲ PAKTAS

Ar Kryžiaus žygis prieš komunizmą? Šitaip „Tribune“ atsiliepią apie Trumano kalbą, kurią jis pasakė Kongreso nariams prašydamas paramos Graikijai ir Turkijai.

„NYHT“: Trumanas, matyt, priėjo išvadą, kad JAV savo politiką turi paremti veiksmais.

„NYT“: Trumano pareiškimas primena Roozvelto 1940 m. deklaraciją prieš agresorius. Amerikos tautos parems savo prezidento politiką.

Wallace: Tai ne Graikijos, bet Amerikos krizė. Trumano politika išsukusi komunizmo kontraktaciją Europoje ir Azijoje.

S. Welles: Geriausias būdas karui išvengti – leisti Tarybų Sąjungai užgrobti Vakarų Europą, Viduržemio jūros regioną ir Toluosius, Rytus.

„Times“: Trumano pareiškimas pradeda naują erą tarptautiniame gyvenime. Kongresas nutars, ar Amerika prisiima didžiąją epochinę atsakomybę. Amerika, reikia manyti, ir toliau remia JTO, bet reikalauja esant pavartos ir netaipiskų metodus. Iš ligišolinių Amerikos pareiškimų Trumano kalba skiriasi savo revoliuciniu nuosirdumu.

„Chicago Sun“: Trumano pareiškimo rezultatai bus karas, karas šmet ar kitamet, bet neišvengiamai. Burtai jau mesti.

„Yorkshire Post“: Tai didelės reikšmės kalba, lemiamas Amerikos politikos posūkis. Amerika visomis priemonėmis gins mažųjų tautų teises ir nepriklausomybę.

„Daily Express“: Jei Graikija patektų į komunistų rankas, Rusijos įtaka ten būtų be konkurencijos. Turkija, apsupta nuo Viduržemio jūros, nebegebatų spirti prieš Rusijos reikalavimus. Artimuosiuose Rytuose, kur JAV turi interesų, būklė pasikeistų iš pagrindų. Amerikos iniciatyva į aikštę išvelka pagrindinius iki šiol slėptus tarptautinius gyvenimo klišinius. Jei kova įgaus griežtumo, D. Britanija gali viską prarasti. Bet gali viską atgauti, jei pajėgs suderinti pažiras. Amerikos pareiškimas pasižymi rimtimi ir jėgos pajutimu. Bet ir Rusija nori vaidinti sąlygų vaidmenį. Ji nori savo įtaką praplėsti. D. Britanijos vyrų pareiga tarpininkauti tarp abiejų didžiųjų sąjungininkų sveikos ir patvarios pusiausvyros linkme.

Tas pats dienraštis korespondencijoje iš JAV rašo:

Vieno, nakties būvyje nerūpestingi amerikiečiai išvydo platų ir neramų pasaulį, apie kurį iki šiol nemorėjo girdėti. Imponuoja jiems pasaulio vado rolė, bet su tuomi susiję rūpestiai baido. Panašiu būdu 1937 m. Rooseveltas pasisakė prieš izoliacionizmą. Šiandien akcija eina greičiau, čia pat paskui argumentus. Be to, šiandien niekas nežinb-

da, kad Amerika turi Anglijos labai ištraukinėti kaštonus iš ugnies. D. Britanijai prireikia ne nepritariant Amerika išeina sulaukyti Tarybų Rusijos žygio prieš laisvąjį pasaulį. Aišku, bus pasipriešinimo balsų, kaip ir kovos prieš neutralumą metu, tačiau šiandien priešininkai pasikeitė. Ne izoliacionizmas kovoja su internacionalizmu ir ne kairieji su dešiniaisiais. Dabartinėje kovoje tėra skirtumų dėl pačių metodų, kurie privalo nulemti demokratijos kovą prieš komunizmą. Vieni mano, kad užteks kalbos ir paraginimo, kiti – kad be jėgos pavartojimo nebus apsieita. Trumano programa rodo, kad reikia skaičiuoti su jėgos pavartojimo eventualumu.

„Sunday Times“: Trumanas savo pareiškimą suredagavo labai apskrūti, kalbėjo ne apie komunizmą, bet apie totalizmą, dar tiksliau ne apie kurios nors valstybės, bet jos idėjų agresiją. Trumano kalba – šitai šviežio oro ir Europos ligoninę dvelkėtelėjimas. Trumanas pramatė Rusijos lošimą ir nutarė jį sulaukyti. Jei Rusijos ekspansija į Graikiją ir Turkiją būtų pavykus, anglo-saksai Italijos nebeišlaikytų savo žinioje, o po to ateitų žuvimo eilė ir Prancūzijai.

„Daily Herald“: Trumano kalboje grąšiu bruozų yra pesimizmas. Trumanas meta Rusijai dvikovės pirštinę ir sunku pramatyti šio fakto pasekmes. Ypač Rusijai sukelia nerimą tai, kad Turkija tapo įjungta į Amerikos globotinių tarpą.

Amerikos strategai paskutiniu metu pradėjo teigti, kad Turkija ir šaliai yra centrinė pozicija JAV – TSRS jėgų pusiausvyros problemoje. Ir šit Trumaną tą doktriną patvirtino savo parašu. Paskutiniųjų mėnesių būvyje amerikiečių natūraliai interesai Artimuosiuose Rytuose padarė didelę pažangą ir jau galima buvo pramatyti, kad anksčiau ar vėliau JAV vėliava bus nešama paskui naftos magnatų vežimą. Tai jau įvyko, ir nebe-gali būti jokių kitokių abejonių. Pagelba Graikijai ir Turkijai kyla ne iš humaniško-mo, bet iš intereso. Jei kongresas pritaris Trumano politikai, Amerika bus Viduržemio jūros regiono didžvalstybė.

„Spectator“: Trumano planas yra drąsus, netgi provokuojantis.

„Combat“: Trumano kalba – šitai komunizmo išaukimas į žutbutinę kovą.

„Depeche de Paris“: Jau viskas aišku. JAV ir TSRS susitinka veidas veidan Kinijoje ir Europoje.

„Daily Worker“ (D. Britanijos komunistų organas): Graikija ir Turkija taps Amerikos kolonijomis, panašiai kaip ir tos Europos šalys, kuriose demokratija yra silpna. TSRS nesisaukdoja imperializmu, ji skelbia visų tautų solidarumo politiką.

Maskvos radijas pareiškė: Naujas Amerikos kisimasis į kitų valstybių vidaus reikalus. Tai bandymas iš anksto pasmerktas nepasisekimui. Trumanas vartoja tuos pačius žodžius, kaip ir Goebels. Tos vietos, kurios svarbios amerikiečių saugumui, nuo Amerikos yra nutolę per 7.000 km. o nuo TSRS – vos 20 minučių skridimo lėktuvu. Per dvejis metus Trumanas apgaudinėjo Amerikos tautą, sakydamas eisiąs Rooseveltą pėdomis. Ir kas gi iš tų pažadų išėjo? Vienas vyras, kaip žinome, jau taip elgėsi, jis vardu... Hitler. (A).

„Daily Worker“ rašo: Turkijoje ir Graikijoje aerodromai įrešiami iš britų ir amerikiečių, jau standartizuotų, medžiagų. Ispanijos rytinėse pakrantėse JAV kariai tiria sąlygas naujiems aerodromams įrešiti. Iš viso JAV vyriausybė paskutinėmis savaitėmis užmezgė glaudžius ryšius su Ispanija. Madride pasirašyta sutartis, kuria amerikiečiai inžinieriai palei Cindad Real ieško naujų naftos šaltinių. Amerika diplomatiniais ryšius sugen. Franco nutraukė, bet daro spaudimą į Pietų Amerikos valstybes, kad jos nenutrauktų.

Baltų Memorandumas H. Hoover'ui

Atsilankiusiam Vokietijoje buv. prez. Herbertui Hooveriui Baltų Centrinų Komitetų vardu buvo įteikta memorandumas dėl tremtinių maitinimo amerikiečių zonoje. Memorandumo tarp kita ko, rašoma:

„Pagal mūsų pastebėjimus, turimus duomenis ir bendrą įsitikinimą dabartinę nereguliarią bei nenormalią maisto tiekimo padėtį sukelia šios aplinkybės:

1. Atitinkamos Unros įstaigos ir pareigūnai, kurių pareiga sutvarkyti maisto pristatymą, ne visados ir nevisur sugeba atlikti savo pareigas korektiškai bei pagal nustatytus reikalavimus;

2. Atitinkamos vokiečių įstaigos bei pareigūnai, kurių pareiga yra pristatyti į DP stovyklas maistą iš vokiečių šaltinių, neatlieka žmoniškai jiems uždėtų prievolių. Jie net dažnai sąmoningai bei apgalvotai siunčia užsieniečiams, gyvenantiems DP stovyklose, žemos kokybės ir sugedusį maistą, neretai su dideliais pavėlavimais.

Mėsa ir dešros, vokiečių pristatomos, esti žemesnės kokybės, o bulvės, jei ir gaunamos, yra supuvę ir sušalę. Tuo tarpu bulvės yra viena iš svarbiausių mūsų maitinime maisto dalių. Visa tai jums pranešdami, mes negalime ramiai žiūrėti į tokią padėties sąsą, ir mes turime ne tik jus prašyti, bet ir reikalausti, kad ši problema būtų greitai sutvarkyta. Mūsų reikalavimai pagrįsti tuo, jog mes jau nuo

Vašingtonas. (WD) Filipinų sostinėje Maniloje kovo 21 d. JAV pasiuntinys Paul V. Mc Nutt ir Filipinų prezidentas, Manuel A. Roxas pasirašė 5 metų karinės paramos paktą, kuriuo Amerika pasizada paremti ir išlaikyti Filipinų kariuomenės organizavimą. Paktas papildė jau kovo 14 dieną sudarytą karinių atramos punktų 99 metams nuomojimo sutartį. Susitarime numatyta, kad Amerika, gyventojų susitelkimo centruose, nerengs jokių nuolatinių atramos punktų. JAV pasilieka 23 atramos punktus iš kurių 5 numatyta pagrindiniais punktais įrengti. Iš karo amerikiečių karinė vadovybė prašė 70 atramos punktų. Nors tuo susitarimu įsipareigojama kitoms valstybėms neleisti steigti atramos punktus be abiejų sutarančių šalių sutikimo, betgi įsipareigojimai JT pripažįstami ir numatyti.

Londonas. BBC žiniomis 100 vokiečių mokslininkų ir technikų, dirbančių D. Britanijoje, šeimos būsiandos taip pat pervežtos į D. Britaniją. Britų valdžia apmokės kelionę ir pasirūpins apgyvendinimu.

1940 m. kentėjom dėl nepakankamo maitinimo ir būtent nuo tautos, kuri išgrobė ir sunaikino mūsų kraštus, žmones bei jų ūkį, o dabar ji nori padaryti mūsų maitinimąsi nepakankamu.

Mes, estai, latviai ir lietuviai nepradėjome nei karo, nei esame karo nusikaltėliai. Tikra to žodžio prasme, mes esame labiausiai nukentėję karo aukos, praradę kitų grumtynėse savo namus, gimtinę kraštą, turtus ir daugelis iš mūsų net savo šeimas. Mums paliko tik gyvybė ir tos palikusios mums gėrybės, vardu reikalaujame: Leiskit mums turėti sąlygas, tinkamas žmoniškam gyvenimui, kurios įgalintų mus dalyvauti pasaulio atstatyme mūsų pačių patenkinimo ir visų pasaulio tautų palaimos dėlei. Niekados nebeturėtų būti leista vokiečių tautai, pradėjusiai karą, sunaikinusiai Europos kraštus, ir kaltai dėl karo sukelimo, pastatyti karo tremtinius į padėtį, kurioje vėl pajutų badą, ir juos susilpninti fiziškai. Tuo patiu tremtiniai vėl pajutų galvojimo būdą charakteringą nacinei Vokietijai, kada jie buvo blogai traktuojami vien dėl savo tautybės ar rasės. Mes esame Vakarų alijantų apsaugoj. Tu turėtų pakakti eliminuoti aplinkybės, kurios įvyko ir sukurti padėtį, kur mes galėtume žmoniškai gyventi bei atlikti mums patiktas pareigas“. (A.)

Ir jis bailiai pasižiūrėjo į stalą, parengtą penktai valandai.

Kampe prie lango Mrs. Sweeney ir Elzbieta apžiūrėjo žvirbluką. „Pamanykit, visą gyvenimą troškau žvirbluko. Ir štai. Ar tai ne gudrus mažas draugas? Sakyt pyyp, paukšteliai“.

Tačiau žvirblukas buvo pantiurės, jautėsi vienišas ir nieko nekaltėjo.

„Gal būt pragys pavasarį“, tarė Mrs. Sweeney.

Ir pašnibždomis ji pridūrė Elzbietai: „Pamanykit, pirmas Kalėdų subuvimas mano gyvenime“.

Elzbieta pasilenkė ir raglostė jos ranką. „Labai malonu, kad mus pakvietėt. Bus puiku“.

Mrs. Sweeney taip pat raglostė ją. „Jūs tokia miela“, šnabždėjo ji, „daugiau niekas nesvarbu“.

Ir su paraudusia skruostais nubėgo į virtuvę įdėti prie viršuko paskutinį kartą taukų.

Geroj nuotalkoj jie susėdė pietų. Net Mr. Sweeney prašėko. O Mr. Otkaras papasakojo jiems apie kitas ir ankstesnes Kalėdų šventes, prieš ir po Kristaus atėjimo į pasaulį; apie Mitrą ir Astartę, apie Šviesos šventę, apie Kris Kringle ir apie Santa Klaidiją. „Tas pat vyjoklis, kurį pakabinas ant žvakidės virš jūsų galvų, buvo renkamas Druidų Anglijoje prieš daugelį metų; jie mėgdavo pasibūčiuoti po baltomis paplatingomis uogomis. Dar ir šiandien mes bučiuojamės po juo, nors ir netikime jo magiška jėga. Jeigu būtume išmintingesni, žinotume, kad magiškos jėgos niekada neapleidžia širdies; dėl to būtume rūpestingesni“.

Mrs. Sweeney galvojo, kad Mr. Otkaras klydo dėl Kalėdų. Betgi jos širdis linko prie Mr. Rosenbergo, kuris taip smarkiai vaikė, kad vos tegalėjo kalbėti. „Tai geriausi pietūs mano gyvenime. Viskas tįrpa burnoje“.

Mrs. Sweeney spinduliavo. „Prašau savo lėkste, dar gabaliuką viršuko“.

Sprogiu, bet prašau dar gabaliuką. Paukstiena šiuo metu, pamanyk sau“.

„Turėjome taip pat vyjoklį, kur aš augau“ pasakė užsivalojusi Elzbieta. „Ir dygiųjų palmių. Ir brukinių derliaus šventės metu. Ir pavasary katpėdėlių“.

„Esu kadaise mačiusi katpėdėles“, kalbėjo Mrs. Sweeney. „Jos buvo vazonėlyje ant gėlininko lango“.

„Ach“, tarė Mr. Sweeney.

„Visos saldžiosios vasaros uogos“, tęsė Elzbieta, „ir laukai nilni gėlių. O mūsųose žali paparčiai ir samanės ir mažos Indijos pypkelės. Mišlos švelnios žaliosios samanės ... atsigulti ...“

Dar vienas pavačar's

ROBERT NATHAN
Vertė V. TRUMPA

O vis dėlto, galvojo jis, net ir dumble galima šį tas pasakyti tškai.

Tuo metu tačiau, kai jis stovėjo liūdnai žiūrėdamas, Elzbieta Cheney pavijo jį. Atsis-tojusį greta jo, mandagiai apsidamosi ir grakščiai laikydamosi, žiūrėjo taip pat į ežerą. „Ar jūs ką nors pametėte?“ paklausė ir numetė savo kšieninę knygutę, kurioj visškai nieko nebuvo.

Mr. Sheridaną pasako ir sumišęs paži-rėjo į Miss Cheney, kuri taip pat žiūrėjo į jį pakaltai ir maldaujanciai. Jam nieko neliko, kaip paimti kšieninę knygutę; jis ropomis sulipo pylimu ir sugrąžino jai ją.

„Ačiū“ sumurmėjo kimmu balsu. „Ji išsprūdo man iš rankų“.

Mr. Sheridaną nieko neatsakė į tą pasta-bą, kuri jo nuomone buvo nereikalinga. Ta-čiau Elzbietai jo tylėjimas nenumusė nuotai-kes. „Grazi diena. Taip šalta ir viskas“.

„Taip“, atsakė Mr. Sheridanas.

„Aš pastebėjau jus už medžio. Jūs kalbė-jau su policininku“.

„Taip“, tarė bankininkas. „Jūs visškai netystate“.

Jis juto, kad jau laikas eiti. Tačiau jis laukė per ilgai; jau buvo per vėlu. Paėmusi po ranka Elzbieta ryžtingai vedė jį prie suoliuko. Arti nieko nebuvo; ir staiga pajute nuovargį Mr. Sheridaną leidosi vedamas.

„Dabar pasakykite man, kodėl žiūrėjote į ežerą su tokia keista išraiška. Ar norėjote šokti į jį?“ paklausė ji, kai jie atsisėdė.

Mr. Sheridanas suvirpėjo. „Tikrai ne“. Ir jis bailiai apsidairė, lyg būtų apkalintinas.

„Kaip tik taip“, apyrėsi Elzbieta, „aš ma-tau, kad jūs nelaimingas. Galėtumėt man pa-sipaskoti; galbūt galėčiau padėti“.

Ji žiūrėjo į jį susimąsčiusi, galvą pakrei-pusi, kaip žvirblis; ir tuo pat metu norė-dama nusišėpti savo viltis.

„Jūs negalite man padėti“, tarė Mr. She-ridanąs.

Tačiau ji nepametė ūpo.

„Nei“, tęsė bankininkas tvirtai, „aš ne su nelaimingas. Jei atrodau truputį nusi-

kamavęs, tai tik dėl darbo sąlygų“.

„Taip“ sumurmėjo ji. „Blogi laikai vi-siems“.

Ir ji padrasinanciai nusišypojo.

„Nusigysvenote? Nieko, aš taip pat“.

Mr. Sheridanąs papurtė galvą. „Nenusi-gyvenau, aš esu Taupomųjų Kasų banko pirmininkas“.

Vėl jis pabandė pakilti. Bet Elzbieta laukė jį už rankos; ir išgirdus tą pasiaiški-nimą, ji dar stipriau laikė. „Aš neklydau“, ji pasakė plikiems medžiams ir tušties takams. Ir ji prisilinko artiau ant su-liuko.

Mr. Sheridanąs sumišęs dairėsi; jis ne-galėjo išsivalduoti, ko Elzbieta nori iš jo. Gal ji susidomėjusi birža „Nenorėk iš ma-nęs jokių paaiškinimų, jaunoji moteriške, nes negaliu jų suteikti. Įdėkite pinigų į valstybines akcijas arba į savo kojinę, man tas pat“.

Atsakydama Elzbieta pakėlė suknelę ir kukliai pažiūrėjo į savo kojinę, kurią neseniai ties keliu buvo suadžiūsi. „Tai su-gadintų jų išvaizdą“, pareiškė ji.

Visiškai išgąsdintas Mr. Sheridanąs pa-kilo, stumdamas Elzbieta kartų. Ji nusi-gando, kad ji išgąsdino, bet netikėjo, kad mūšis baigtas. Ir kai jie ėmė žygiuoti taku kartu, ji pastebėjo pašnekesio formą:

„Vadinasi, jūs bankininkas. Ir daugiau niekas jums nerūpi pasaulyje?“

Mr. Sheridanąs, skubėdamas atsakė, taip.

„Taip, aš suprantu“. Ir kai jie apsu-ko ežerą, ji pridūrė: „Kur jūs sakėte padėti man savo pinigų?“

„Į vyriausybės akcijas“.

„Ach taip“, pasakė Elzbieta.

„Ar jūs niekada nesidomėjote moterim?“ ji tęsė toliau.

Mr. Sheridanąs padidimo žingsniu.

„Mat“, kalbėjo Elzbieta bėgdama paskum jį, „Jūs kažkaip atrodote...“

O kai Mr. Sheridanąs pasileido bėgti, ji neatgaudama kvapo iš nusišvilimo ir tru-puti atsilikusi pridūrė: „Ar aš jums nepa-tinku?“

„Ne“, pasakė Mr. Sheridanąs.

Ir kiek įkabindamas ją bėgo miesto link.

Literatūros fronte nieko naujo

Pasidareme nepaprastai nervuoti ir skrupulingi. Ypatingai šie savumai pasireiškia tada, kai kas nors tiesiogiai mums užmira gurnelį. Mat, esame nuomonės, jog kiekvieną darbą atliekame taip tobulai, kad jame jokios dulkelės neigiamybių niekas negali, o dažniausiai tenedristie išžiūrėti. Jei, neduok Dieve, kas nors mūsų trūsą šiek tiek kitaip įvertina, kaip mes patys apie jį galvojame, pakliame tokį „lėrmą“, kad tie kitaip galvojančiai tuojau privalo sprukti į kampus ir čia visam laikui užsimaskuoti. Tada mums vėl ramu ir savo dušioje galime didžiulius: „Žiūrėkite, kaip tobulai viską atliekame, — niekas nė mažiausios pastabėlės nebepabruklia! O kas galų gale gali kišti nosį į mūsų sritį, jei joje turime monopolį, „teikiame visuomenei tokio maisto, kurio ji trokšta“, esame tokie, apie kurių darbą kiti nieko neįmano, yra profanai, netolerantai, tyčia geidžiam mus suniekinoti tautiečių, o svarbiausia, kitautiųjų, kurių tarpe gyvename, akys.“ Nereikia nė aiškinti, kad už šitokią įžangą tuojau pastatys šerius tie, kuriems ji skiriama. Tėbūnie ir taip, bet tarpusavy turime būti atvirą ir nuosirdūs. Gerai atsimename praeitą vasarą prasidėjusį ir ilgai trukusį generalinį mūsų tarp kritikų-recenzentų iš vienos pusės ir grožinės literatūros kūrėjų iš antrųjų pozicijų. Tą mūsų visuose ruožuose laimėjo pastarieji, ne, galėjo panaudoti kelerioai didesnę techninę persvarą: vienas išvedė „platesnių intelektualų sluoksnių „skringingo“ organizatorių“ artilleriją („Mūsų Kelias“ nr. 4, „Kultūrinėmis temomis prabėgome“, antras atlidė „kvailių galabintojo“ panzersauftų ugnį („Tėviškės Garsas“ nr. 58, „Kieno tas balsas?“), gabusis ir mūsų visų mylimas Bajoro trenkė pagerintos rūšies atomine bomba „Confiteor“ („Ziburiai“ nr. 8), ketvirtas iššovė V 2-ji („M. Kelias“ nr. 9, „Susitarkime mylėti žmogų“, nors „priešas“, pasiryžęs besilyginiai kapituliuoti, nebeleido nė paklydusio šūvio. Niekas mūs neigaliojo advokatauti į šipulius sudarkytiems kritikams ir, apsaugok Auksčiausias, norime atnaujinti panašios rūšies karą, bet vardan tiesos tėbūnie leista įrašyti pastabą, kad literatai ir jų gynėjai, sodindami vien kritikų-recenzentus į didžiųjų to karo nusikaltėlių suolą, elgiasi panašiai, kaip pasaulinio teismo organizatoriai ir vykdytojai leidami kaltintųjų kėdėse sėdėti ir antrosios pusės, nusikaltėliams. Rodos teisėjai turi pareigą būti nešališkai ir, norėdami susikivirčijusių atvesti į amžinosios darželio, privalo vienodai graudinti abi puses. Laidyti vilyčias į ginklus padėjusį priešininką yra netauru, tuo labiau, kad tą „sumuštytą“ pusę didžiajai dalimi buvo ir pagilia tiesa. Tik visa bėda, kad jie tą tiesą ne retu atveju pareiškė netinkama paraštria forma. Tai praeitis, kuri dabarčiai literatūrinį mūsų gyvenimą įnešė tūštumą: pirmieji, gavę „ugnies“, tyli; laimėtojai jų darbo nebetęsia. Yra natūralu, kad ankščiau, sakykime, netinkamoje formoje pradėta kritika užmoji perimti tie, kurie jaučiasi geriau tą išmana, kurie tinkamiau geba įvertinti pasirodantį literatūros veikalus ir tuo patį vispusiai, nešališkai ir prideramoje formoje gali skaitytojus su jais supažindinti. Manytume, kad tokioms pareigoms geriausiai tinka poetai ir rašytojai. Jie turėtų užpildyti tą spragą, kuri aiškiai matyti kad ir iš šito-

kių reiškinių: praeitais metais Schweinfurte L. Vismanta, išleido poetės J. Augustaitytės-Vaičiūnienės eilėraščių rinkinį „Skeveldros“, — jokio viešesnio balso apie tai; tais pat metais „Atžalynas“ atspausdino dr. Ant. Maceinos „Didįjį Inkvizitorių“ — knygą gilaus turinio ir net Nepriklausomoje Lietuvoje retai buvusios vertės (kaip originalus, ne verstinis veikalas); apie ją tik vienur kitur pusbalsiai tepasiziotą, vengiant giliau pažvelgti į tokio kūrinio prasmingumą; šiais metais net keturiems dailiojo žodžio posmuotojams paskirtos vertingos garbingų organizacijų literatūrinės premijos už 1946 met. išleistus poezijos veikalus. Apie tų premijų paskyrimą ir įteikimą tik banaliausius pranešimėlius mūsų spaudoje tematėme, o apie pačius laureatus ir jų kūrybą jokių išsamesnių rašinių, jokio didesnio garso, tarsi tai būtų buvęs paprasčiausias kasdieninis įvykis. Vienas premijuotų veikalų visai naujo mūsų poezijoje stiliaus ir formos — A. Nyka-Niliūno „Praradimo Simfonijos“. Tai nedažnai pasitaikęs įvykis, rodąs, kad ir sunkiose tremties sąlygose mūsų poetai gali duoti aukšto meninio lygio kūrybos, bet apie tai taip pat tylima. Broliai Sulaičiai išleido V. Kūdirkos „Satyras“; apie jas vėl tik registrcinio pobūdžio pranešimėliai periodinėje spaudoje. Žodžiu, „literatūros fronto nieko naujo“. Nenoromis prisimena L. Jakavičiaus kalendorinė gadinė: dabar taip pat platakai reklamuojami kalendoriai, tarsi jie vieni būtų literatūros reprezentantai, tarsi be jų nepasirodytų kitokio pobūdžio knygos. Negailima, žinoma, mažinti dėdės L. Jakavičiaus kalendorių šio tokio kultūrinio nuopelno; šio mato niarūose dienos gerai suredgauoti ir dailiosios literatūros kūrėliams pavairinti kalendoriai taip pat atlieka kultūrinio darbo dadele, bet apie juos plačiau kalbėti kaip apie gryną poezijos ar prozos veikalus — kaž kodėl atrodo truputį juokinga.

Knygos mylėtojas, o tokiais šiandien beveik visi esame pasidare, dažnai prisimena puikiuosius laikus laisvoje Lietuvoje: ten knyga būta iki valios! Leidyklos ir knygynai tiesiog varžydavosi dėl klientų, gaudydavo juos ir piršdavo naujausius leidinius, o senesniesiems išparduoti kombinuodavo „knygų išpardavimo pigiuosius mėnesius“, loterijas, siūlydavo imti „bargan“. Knyga gaudydavo skaitytoją, o šiandien yra priešingai: skaitytojas medžioja knygą. Ta medžioklė nėra paprasta ir ne visada sėkminga, nes knyga, kaip klajojanti ugnelė, čia pasirodo, čia vėl dingsta: štai, paminėjo kuris laikraštis išėjus-

JAUNIMUI

Velyku kiškutis Baksas

SLUGY

VERTĖ J. MKS.

— Aš klausiu jus rimtai: ar yra kiškių, dedančių kiaušinius? — klausė varlė.
— Man to neteko sužinoti, — atsakė varlė, lipdama iš vandens, — kaip jums tai atėjo į galvą?

Varna parodė snapu per petį. Varlė, negalėdama nuo žemės nieko matyti, užsoko ant akmens. Ji pamatė kiškį, paprastą, kaip ir visi. Aplink jį stovėjo įvairiausių kiaušinių dėkai: pelėda, višta, driežas, genys ir viena skruzdėlė.

— Kaip jūs dedate kiaušinius? — klausė jie.

— Tai tikrai labai keista, — atsakė genys.
— Mane labiau domintų, kaip jūs deda dazytus, kiaušinius, — įsiterpė susijaudinusi višta. Kiškutis Baksas, kuris draugiškai šypsodamasis sėdėjo ant kiaušinių krūvos, pasikėlė. Jis suguldavo savo kailiuką, nusilenkė ir pasakė:

— Kadangi aš esu Velykų kiškis!
— Velykų kiškis! — nė vienas jų nežinojo, kas tai būtų. Bet priekiu spraudęs varną, ką tik atvykus nuo telefono vielos, kur ji atlaikė mažesniųjų paukščių mitingą.

— O, tada gali būti, — kranksėjo ji ir darė gana gerą įspūdį. Kiaušinių spalvos visiems badė akis. Labiausiai damos spokojo kaip apakintos. Jokios abejonės: jų nuosavi pilki ir balti kiaušiniai, palyginti su šiais, buvo tik niekas.

— Kaip tikėtų raudonumas prie mano juodų plunksnų, — galvojo sau višta.

Baksas, bėginėjęs sau popiečių po pievą. Čia pat Velykos. Buvo daug darbo su kiaušinių padalinimu. Sode jis pamatė besedindį varlę. Vienoje rankoje ji laikė nendrę, kitoje kiaušinę, o staigiau sujudėjęs jai per pilvą lašėjo dažai. Baksas labai stebėjosi varlę taip matydami ir jis labai juokėsi.

Balkone sėdėjo višta. Ji buvo pasidėjusi pagalvėlę ir stengėsi plunksna raudonai nudažyti dar vakar taip mėgtus baltus kiaušinius. Ach, tiršti dažai, kuriuos ji turėjo, bėgo ant jos plunksninių drabužių.

— Kokia nesąmonė, — galvojo Baksas, bet iš tikrųjų jam dėl to buvo labai linksma.

sią, iš spaudos ar ruošiamą išleisti knygą, o kur ją gauti, kur kreiptis, kokiu keliu ją įsigyti galima, — nežinia. Ne karta dėl šito reikalo skaitytojai yra aimaneve, bet į tas aimanas dėmesio nekreipiama. Atrodo, kad iš tiesų „literatūros fronto nieko naujo“. O rašytojai ir poetai nesėdi rankas susinėrę. Jie kuria labai intensyviai, net paskubomis laikraščiu atkarpose dažnokai skaitomų rašomų ar leidiamų romanų ištraukas. Taj rodo, kad netrukus susilauksime didesnio skaičiaus beltristinio pobūdžio kūrinių. Jų išroškę aukšia skaitytojai; prakaituodami juos ruošia rašytojai, kartais net prieštaravimų įveldami: „O didžiausias jo nustebimas buvo tai, kad kambarys atrodė tikrai puošnus „ir keliolika eilučių toliau apie tą patį kambarį“... jie ten ir gražiai atrodė tame, nors ne labai puošniame, bet jaukiame, gražiai apstatytame kambaryje.“ („Tėviškės Garsas“ nr. 63, „Paskutinioji galimybė“ — Iš spausdinamo romano „Pilkieji namai“). Panašu, taip sakant... ach, atsiprašau, — tolimesnis aiškinimas virstų kritika ar recenzavimu, o tam aš nekompetentingas. Šiaip, „mūsų literatūros fronte nieko naujo.“ J. Jašinskas.

Sporto šventė Kemptene

Vienas iš didžiųjų priešalykinių sporto įvykių buvo kovo 29—30 d.d. YMCA—YWCA rūpėsiu Kemptene surengta pabaltiečių sporto šventė. Be vietinių sportininkų šventėje dalyvavo kai kurios stipresnės krepšinio komandos iš amerikiečių zonos. Šventę rengiant gražiai bendradarbiavo estų, latvių ir lietuvių pareigūnai ir jų darbo pasiekimai buvo visais atžvilgiais vykę ir pradžingino gera organizacija.

Dėmesio centre buvo krepšinio žaidynės, kur, be kitų, dalyvavo trys stiprios komandos: Kempteno Sarūnas, Scheinfeldo Kovas ir Darmstadto latvių Cursa.

Pirmose rungtynėse Kempteno GSK po įdomios dvikovės laimėjo prieš Darmstadto latvių Cursą 28—23. Pati pradžia buvo sekmingesnė latviams, bet antram kėliny Kempteno lietuviai spustelėjo ir tolimais metimais užsitikrino kiek nelauktą pergalę. Toliau Kempteno reprezentacinė komanda Sarūnas lengvai sukirto Kempteno estus 71—19. Kitas žaidynių didžiūnas, Scheinfeldo Kovas, taip pat be didelio vargo įveikė Kempteno latvius 70—35. Pusiaubaigėme Scheinfeldo Kovas parodė savo aukštą klasę ir įtikinčiai nugalėjo Kempteno GSK 69—32. Kempteno ge-

JONAS NEVARDAUSKAS

MŪSŲ VELYKOS

Dangau, pažvelk į mus, aušra nušvitęs, Pažvelk į mūsų žemę, į tylinčius varpus, Kur paskutinis sūnus kovoj kritęs Ir Aleliujai skambant neatbus.

Pažvelk, o Viešpatie, kai iš karsto kilsi, Gera širdim ir žvilgsniu nemariu, Į tuos, kur eina vieškelius pailsę Be savo tėviškės ir be namų.

Kažkur skambės varpai Prisikėlimo Ir šauks tautą, gyvenimo kelin. Jau bus sugrįžę vyturėliai ant arimų Ir mūs malda bus grįžusi gimto šalim.

Ant tremtinio stalo žilviečiai nukarę Tą brangią šventę kiekvienam primins. Džiaugsme žydės pasaulis... tik mūsų dalis Nieks nesupras ir lūkesčiais nenuramins.

Dangau, pažvelk į mus, aušra nušvitęs, Pažvelk į mūsų žemę, į tylinčius varpus, Kur paskutinis sūnus kovoj kritęs Ir Aleliujai skambant neatbus.

ležinkelininkai atkakliau spyrėsi tik pirmąsias 10 minučių, vėliau turėjo pripažinti savo priešininkų pranašumą ir taškai pasipylė kaip iš gausybės rago. Kitose pusiaubaigminėse rungtynėse Kempteno Sarūnas žaidė prieš Kempteno lietuvių gimnaziją. Jaunieji gimnazistai reprezentantų nepabūgo, sužaidė labai energingai ir katkrartėmis privertė meisterius susimąstyti. Sarūnas laimėjo 67—36, bet pergalė nebuvo jau taip lengva, tikrovota.

Baigminių susitikimas tarp Kempteno Sarūno ir Scheinfeldo Kovo užkūrė tokią kovą, kokią tremtyje vargu bau buvome matę. Dvikovė buvo įtempta, jaudinanti ir pasekmė nebuvo aiški iki baigminio švilpuko. Pagaliau Kempteno reprezentantai, porą metų buvę, nugalėti, susilaukė jiems lygaus priešininko, su kuriuo nėra kada juokauti. Scheinfeldo Kovas, dar tik siemens susikūręs, per 3 mėnesius nuėjo didelį pažangos kelią ir su įdomumu tenka žiūrėti į netolimą ateitį. Komandos pagrindą sudaro buv. Miuncheno Quintaro krepšininkai, kurie persikėlė į Scheinfeldą ir pasitalkino keletą vietinių žaidėjų. Komanda nuosirdžiai dirbo ir iki šiol yra turėjusi bene penkiolika tarpklubinių rungtynių, daugiausiai prieš amerikiečių karius. Savo balanse jie turi tik vieną pralaimėjimą (amerikiečiams) o tokioms pajėgoms lietuvių komandoms, kaip Kempteno GSK ir Dillingeno SK, nepasigailėjo atskaityti po 20—30 tšk. skirtumu.

Kempteno scheinfeldiečiai parodė savo tikrąjį veidą ir nedaug reikėjo, kad Kempteno Sarūnas būtų pralaimėjęs. Šiaip ar taip, Kempteno nenugalimieji pajuto, kad pagrindas slysta iš po kojų ir jiems tenka susirūpinti. Ši kartą Sarūnas laimėjo 27—25 (16—13). Šios rungtynės abiama komandoms turėtų tarnauti kaip paskatinimas nenuilstamai pažangėti — vieniems neužmigti ant laurų, kitiems, dar neseniai į sceną išėjusiems, siekti naujų aukštumų ir nepaklysti savęs pervertinime, nes tik nuosirdus darbas ir komandinis susiklausymas galį juos ištempti į tikrai mielą tikslą.

Rungtynės pagavo židrovus, kurie įvykius aiškstė labai pergryveno. Žaidimas buvo labai spartus, kietokas ir parodė, jog dabar turime du tikrai pajėgius krepšinio vienetus, kuriais galime didžiulius taškus: Kempteno Sarūnas: Norkus II (11), Norkus I (7), Bagdonas (5), Puzinauskas (2), Mackevičius (2); Scheinfeldo Kovas: Grybauskas (12), Birutis (8), Lauraitis (4), Gruzauskas (1).

Tinklinio žaidynėse lietuviai nedalyvavo. Estų ir latvių tinklininkai parodė aukštos klasės žaidimą. Pirmą vietą laimėjo Memmingeno kombinuota latvių komanda. Oaila, kad mūsų tarpe tinklinis vis dar postinio vaidmenyje — o juo susidomėti ir jį proteguoti tikrai vertėtų.

Stalo teniso žaidynėse dalyvavo estai, latviai, lietuviai ir vokiečiai. Čia, kaip ir krepšinyje, buvo aiškus lietuvių grobis. Vyrų vienetą laimėjo Andriulis III, baigmėje įveikęs Duliūną 3—1. Trečią vietą užėmė Norkus II. Dvejetu baigmėje žaidė taip pat tik lietuviai: Andriulis III — Duliūnas laimėjo prieš Norkų II — Osteiką 5—0. Sachmatuose lietuviai su estais sužaidė 4:4 ir pralaimėjo latviams 3,5:4,5. Estai nugalėjo latvius 6:2.

Sporto šventė, pabaigtuvėms buvo surengtas estų, latvių ir lietuvių jungtinis koncertas. Didelio pasisekimo susilaukė lietuvių tautiniai šokiai ir vyrų bei mišrūs chorai (vad. Armonas). Ta pat proga laimėtojams buvo išdalintos gausios dovanos.

Si didesnio masto sporto šventė yra gražus įnašas į tremties sportinį ir kultūrinį judėjimą. Malonu, kad svetur taip populiari YMCA — YWCA ir lietuvių tarpe gražiai užsirekomenduoja, pradeda leisti giliau šaknis ir gražiai skatina taurų jaunimo bendradarbiavimą.

K. Čk.

Mr. Otkaras skubėjo pertraukti jauną moteriškę, kurios mintys savaimė vedė į melle. Indijos pyptelės labai keistas sutvėrimas. Tai grybinis augalas; jis auga žemėje, kaip grybai!

„Pittsburgh, Pensilvanijoje“, tarė Mr. Rosenbergas, „mes paprastai valgydavome grybus, pataisytus su svogūnais ir truputį bekono“.

Ir jis pasižiūrėjo į Mrs. Sweeny, lyg rodos sakydamas: Artimoj ateity jūs pavaišinsite mus grybais.

Tačiau Mrs. Sweeny galvojo apie miškus. Ji įsivaizdavo, kad jie žali, pakloti samanomais, ir kvepia, kaip katedra. Ji galvojo, kad kanarėlės ir žvirbliai gieda šakose tarp kapėdėlių ir paparčių. „Aš norėčiau truputį samanų žvirbliukul, pakloti“, tarė ji Mr. Sweeny.

„Ar jūs kada nors gulėjote miške, Mrs. Sweeny?“ — paklausė Elzbieta. „Pušų spygliai kutena jūsų kojas, o jauni medeliai greibo už jūsų suknelės, lyg jie turėtų pirštus“.

„Šventoji Dievo Motina“, tarė Mrs. Sweeny. „Ar iš tikrųjų?“

Ir staiga ji prisiminė, kad ji vieną dieną vaikščios miške, kai ji ten pakliuso. Po pietų jie sėdėjo tyliai, o Mr. Rosenbergas grojo smuiku. Jis būtų mielai atsispašęs, kad per daug privalgė, bet jis nenorėjo nuvilti Mr. Sweeny. Pradžioje jis pagrojo keletą mažų dalykėlių; po to savo paties malonumui Bacho dalyką; o tada Viktoro Herberto kūrinių Mrs. Sweeny.

Slavikas buvo sužavėtas. „Sis smulkas puikiai skamba“, pareiškė jis. „Mano žmona ji man išrinko“.

Ir savo mintyse paspraudęs smuiką po smakru jis traukė gelėtą smičių per stygas ir sugrojo dalykėlį ko puikiau, negu kada nors jis buvo girdėjęs.

(B. d.)

MINTIS

Gražu už tėvynę pavargti, kentėti; palaimintas darbas šalies prigimtos.

Maironis

Sugestijos baltų, Bona Fide pabėgėlių, ir DP reikalų

(Iš baltų memorandumo anglų parlamento nariams)

Kol Baltijos valstybių nepriklausomybė bus atstatyta, laikinų mūsų problemų sprendimą dabartinėse politinėse ir ūkinėse sąlygose mes laikome geriausią išeitį ir jis turi būti:

a) baltų bona fide pabėgėlių ir DP sukoncentravimas kompaktine mase Vakariniame Europos kontinento dalyje po tarptautinės administracijos kontrole arba

b) kompaktinis jų perkėlimas į kurį nors anglosaksų mentališkai giminingą ir baltams tinkamą kraštą, pageidautina į Angliją ar kuria kitą Britų Commonwealtho dalį.

Palengvinti dabartinę tragiką baltų pabėgėlių ir DP padėti iki galutinio ar laikinio jų problemų sprendimo, suinteresuotieji baltai laikė reikalinga, kad būtų įvykdyta štai kas:

1. Teisėtos Baltijos valstybių vyriausybės paskelbė savo kraštų neutralumą tuoju pat Antrajam Pasauliniam karui prasidėjus. Tačiau be jokios jų pačių kaltės jos tapo neišprovokuotos agresijos aukomis. Todėl mes ir prašome:

a) Baltų bona fide pabėgėlių ir DP visose Vakarinių sąjungininkų okupuotose zonose Vokietijoje paskelbti neutralių valstybių piliečiais su DP statusu;

b) oficialiai pripažinti baltų organizacijas ir, asmeniškai akredituoti, kaip tautiečių atstovus Vakarų okupuotose zonose prie karinės valdžios, organų ir vokiečių administracijos.

2. Deklaruoti, kad baltai bona fide pabėgėliai ir DP yra nerepatrijuoti ir pratęsti visose juos liečiančias klauzules.

3. Nustatyti teisingą baltų bona fide pabėgėlių ir DP statusą karinės valdžios ir vokiečių valdžios atžvilgiu, atstatant jų pagrindines žmogiskąsias teises, būtent: laisvą judėjimą, nuosavybės teises, laisvą darbo pasirinkimą ir organizavimosi teises.

4. Politiniai baltų bona fide pabėgėlių ir DP įsitikinimai visai atitinka UNO chartos principus ir todėl nebatai tyti jiems kokių nors specialių skyrinngavimo metodų. Iki šiol nei pakartotina naudoti, arba eventualiai išleisti jų atstovus į skyrinngavimo organus, kaip teisinius patarėjus.

5. Suteikti šeimos nariams, atskirtiems vieniems nuo kitų, įskaitant karo belaisvius, Vakarų Sąjungininkų zonose Vokietijoje ir Austrijoje, įskaitant Berlyną ir Vieną, teisę prisijungti prie savo šeimų ar išlaikytojo kiek galima greičiau ir panaikinti šiam tikslui suvaržymus, kurie draudžia tarpzoninį DP judėjimą ir priėmimą į stovyklas.

6. Pagrįsti dabartinę beveik desperatišką sąlygą maisto, drabužių ir patalpų klausimu, kad būtų išvengta fizinio ir dvasinio degeneravimo ir DP bei pabėgėlių sunykimo.

7. Palaipsniui šalpos ir atstatymo administracijai perleisti patiems baltų bona fide pabėgėliams ir DP, leidžiant jiems dirbti ne

tik kaip antros eilės darbininkams, bet taip pat kaip atsakingiems funkcionieriams tarptautinių ir vietinių organizacijų darbe.

8. Duoti baltų bona fide pabėgėliams ir DP progos praktiškai realizuoti savo gabumus ūkiniam Vokietijos gyvenime lygiai ir prie Karinės valdžios, bet ypatingai skatinti privačių iniciatyvą ir savarankią veiklą, suteikiant jiems galimybę įsteigti ūkines įmones ir kooperatyvus pagal savarankią bazę.

9. Praplėsti dabartinę baltų moterų įdarbinimo schemą taip pat baltų vyrų Jungtinėje Karalystėje, suteikiant jiems teisę vykti ten su savo šeimomis. Šiuo keliu jie gali įrodyti savo dėkingumą britų tautai už didžią vertingą paramą ir pagalbą, suteiktą jiems praėjusioje ir dabar.

Baltų Tarybos pareiškimas

Ryšium su Britų instrukcija dėl DP darbo baltų taryba šit ką pareiškia:

„Baltų DP buvo ir tebėra pasiruošę pagal savo patirtį ir išsilavinimą dirbti anglų įstaigose ar savo pačių reikalui. Tai įrodo pastoviai augančią procentais, daugelyje stovyklų pasiekęs 80–100%. Tačiau su dideliu karteliu patiriame, kad ateityje keitinama vokiečių įstaigoms pavesti teisę nustatyti DP tinkamumą ir sugebėjimą dirbti ir juos pavesti vokiečių kontrolei.

Mes esame vokiečių agresijos aukos, negalime dirbti tautai, kuri mus persekiojo ir išnaudojo, politiškai sunaikino ir apiplėšė mūsų valstybes.

Kaip vokiečiai žiūri į svetimą darbininkus, rodo jų laikysena okupuotose Pabaltijų valstybėse, o taip pat paskutiniai karo metai Vokietijoje, kur tremtiniai nežmoniškai sąlygose turėjo dirbti blogiausius ir sunkiausius darbus ir tai, pagaliau, rodo vokiečių dabartinę laikyseną.

Darbovietėse su misia darbo jėga (DP ir vokiečiai) pvz., Remmewetter Ruhro krašte, kur dirba 600 Baltų tremtinių ir 1.500 vokiečių, iš 130 administracijos ir biuro tarnautojų nėra nei vieno DP.

Iš Keliio rajono pranešama, kad firmoje Kobarg und Foerst dirba latviai amatininkai yra paversti žemiausio laipsnio pagalbiniais darbininkais ir šiaip su jais blogai elgiamasi. 1947 m. sausio mėn. tie amatininkai buvo atleisti. Yra ir daugiau pavyzdžių.

Iš to aišku, kad vokiečių laikysena svetimų atžvilgiu nėra paktusi. Mes esame įsitikinę, kad Baltų tremtiniai; vokiečių darbo įstaigoms atidavus spėsti mūsų darbo klausimą, patirs neteisėtumo ir sauvalės iš vokiečių darbdavių. Mes turime pagrindo abejoti, ar britų kontrolė bus pajėgi apsaugoti mus nuo tos sauvalės.

Su dideliu vargu ir pasiaukojimu įsteigtos dirbtuvės stovyklose ir kitos privačios įmonės ir su tuo susijęs DP lavinimasis — yra grąšomas. DP kultūrinių reikalų rūpinimas:

dyti savo dėkingumą britų tautai už didžią vertingą paramą ir pagalbą, suteiktą jiems praėjusioje ir dabar.

10. Jei nemato likimo atveju baltai bona fide pabėgėliai ir DP turėtų pasilikti Vokietijoje ilgesnį laiką, jie turėtų būti sutelkti į kompaktines bendruomenes, aprūpintas, kaip mažumos, kultūrinė autonomija ir autonomi-nėmis institucijomis jų tautinei kultūrai kelti.

11. Leisti igaliojusiems baltų bona fide pabėgėlių ir DP atstovams pranešti savo reikalus, pageidavimus ir skundus tarptautinėms institucijoms, besirūpinančioms pabėgėlių problema ir jos sprendimu.

savų menininkų muzikų, rašytojų, mokslininkų likimas naujosios politikos instrukcijose neišspręstas. Svedijoje, pvz., visi intelektualai, negauna tinkamo darbo, gauna 350 kronų per mėnesį ir dirba prie archyvų tvarkymo. Tremtinių maisto normų prilyginimas vokiečių normoms yra neteisingas. DP būdami sveturi yra palyginti blogesnėje padėtyje, kaip vietiniai. Drabužių ir skalbinių jie labiau trūksta. DP tarpe yra tūkstančiai, kurie jau ilgus metus neturi lovos skalbinių. DP turi gyventi blogesnėse sąlygose kaip vokiečiai.

Naujoji darbo politika būtų tęsimas karo metu vokiečių naudotų metodų. Ji formaliai pastato mus lygiomis su karą pradėjusiais vokiečiais, bet faktiškai į žymiai prastesnę traktavimą. Mes prašome:

a) neleisti vokiečių įstaigoms disponuoti mūsų darbo jėga, bet palikti tai britų žinioje;

b) vokiečių tarnautojus ir darbininkus, dirbančius BAOR, CCG, Mil. Gov., Uniroje ir kitose įstaigose, skubiai pakeisti tremtiniais.

c) kad tremtiniai galėtų patys įsijungti į darbą ir tinkamo darbo laisvai susirasti, panaikinti draudimą tremtiniam laisvai judėti.

d) tremtiniais verslininkams steigiantiems savas kooperatives ar kitas įmones, duoti tas teises, kurias turi vokiečiai. (A.)

Prof. V. Krėvė-Mickevičius išvyko į JAV

Kaip „Išviečių Draugo“ 11 Nr. rašoma, prof. Vincas Krėvė-Mickevičius apleido Glasenbacho lietuvių stovyklą Austrijoje ir išvyko į JAV. Ta proga Austrijos lietuvių laikraštis „Mūsų Žinios“ rašo: „Sunkus buvo prof. Krėvės gyvenimas tremtyje. Tačiau niekas jo nematė nusiminusio ir negirdėjo kuo skundžiantis. Nežiūrėdamas 65 metų naštos visur buvo ten, kur buvo kviečiamas. Skaitė paskaitas, dėstė pamokas, vadovavo gimnazijai, rašinėjo laikraščiams. Tik jo autoritetu sekėmi jaunieji ir galejo daugelį darbų atlikti.“ (vi)

Is tarybinės spaudos skletu

Kodėl Lietuvos mokyklose neauga komjaunimo organizacijos?

S. m. vasario 12 d. „Tiesa“ įdėjo ilgesnį R. Kalvaitės rašinį, pavadintą „Kodėl neauga Siaulių m. II gimnazijos komjaunimo organizacija?“ Kadangi rašinys nušviečia padėtį visose Lietuvos mokyklose, paduodame jo charakteringesnes vietas.

Pirmiausia, rašinio autorė sako, kad Siaulių miesto inteligentijos susirinkime kalbėjęs II gimnazijos direktorius Makrickas silpną komjaunimo organizacijos veiklą aiškino gimnazijos komjaunimo organizatoriaus nebuvimu (išsiūstas mokyti). Praeitais metais, kada buvo gimnazijoje komjaunimo organizatorius, komjaunuolai šiek tiek veikė... Tačiau autorė, arčiau susipažinusi su padėtimi, randa daug svarbesnes neveikimo priežastis.

„Nei drg. Makrickas, nei kiti mokytojai — klasių auklėtojai komjaunimu nesirūpina, — rašo R. Kalvaitė. — II gimnazijos komjaunimo susirinkimai vyksta retai. Renkas komjaunuolai blogai. Paskutiniame susirinkime iš 13 komjaunuolių dalyvavo tik 5.

— Kodėl neatėjo sesutė, — klausiamė komjaunuolė drg. Baravykaitė.

Ji parądo, nedrįso kalbėti, bet pagaliau pasakė:

— Ji bijo!

— Kaip tai bijo?

IVd klasėje yra 2 komjaunuolės, bet šios klasės mokinių tarpe labai stipri reakcinė katalikiškos dvasininkijos įtaka. Mokinės lanko bažnyčią ir kunigų organizuojamas tikybos pamokas. Neina tik komjaunuolės, ir užtat jos persekiojamos...“

„Kaip gali atsitikti toks reiškinys tarybinėje gimnazijoje? — šaukia autorė. — Argi to nepastebi klasės auklėtoja drg. Bugonytė? Kodėl ji taip auklėja savo mokinius, kad jie pasiduoda tokiam įtakoms? Pasirodo, kad drg. Bugonytė taip pat nedrįsta. Ji pati kilusi

Ir Belgijoje lietuviai gerasiusi organizave

Nors ir pavėluotai pasiekė žinios, kaip lietuviai Belgijos sostinėje paminėjo Vasario 16 d. sukaktuves, bet verta paminėti. Dienos programa prasidėjo pamokomis, kurias laikė Belgijos lietuvių kapelionas kun. Dr. Gaidamavičius. Po pietų įvyko iškilmingas posėdis, kuriame be lietuvių dalyvavo daug latvių ir estų. Atidarymo žodį tarė tos šventės iniciatorius, BALF'o įgaliotinis kun. J. Dauskas. Po to kalbėjo komiteto pirm. Dr. R. Kastys. Po jo kalbos pagerbiant žuvusius už laisvę, nuskambėjo Lietuvos Himnas. Vėliau sekė latvių ir estų sveikinimai. Arbaž, lės metu skambėjo lietuvių, latvių ir estų melodijos. Lietuvių vyrų būrelis vadovaujamas stud. St. Kairio ir vienuolio V. Gaigalo padainavo keletą populiarių liaudies dainų. Dr. R. Kastys padėkdamas kelius eilėraščius. Ypač didelį įspūdį paliko angliakasio Martuzaičio paties sukurto eilėraščio deklamavimas. Vienuolis V. Gaigalas meniškai atliko pianinu kūrinį „Santa Lucia“. Filminiu epidiaskopu buvo parodyta daug Lietuvos, Latvijos ir Estijos vaizdėlių. Vėliau šokiais, žaidimais ir pašnekesiais baigėsi Vasario 16 d. minėjimas Belgijos sostinėje. (vi)

Kardinolas Griffinas padės pabaltiečiams kovoje už kraštų išlaisvinimą

Kaip anksčiau buvo rašyta, Vasario 16 d. 29-jų sukaktuvių proga Londono ir Skotijos lietuviai buvo nusiuntę Westminsterio kardinolui Griffinui rezoliuciją, kurioje prašė padėti Pabaltijio kraštams atgauti prarastą laisvę. Kardinolas Griffinas, atsakydamas tarpo ko kita rašo:

„Aš esu giliai sujaudintas Jūsų malonių raštu ir rezoliucija, kuri buvo priimta per Lietuvos Nepriklausomybės 29-jų sukaktuvių minėjimą. Aš būsiu labai dėkingas, jei jūs perduosite mano nuosirdžią padėką visiems tiems, kurie priėmė tą rezoliuciją. Aš noriu jus užtikrinti, kad darysiu visą, ką yra mano galioje, kad užtikrinti Lietuvai ir taip pat jūsų kaimynams Latvijai ir Estijai teisingą taiką ir laisvę už kurią jūs galantiški kraštai kovojo ir kuri ir dar šiuo metu jiems nėra užtikrinta.“ (vi)

Atvykusios į D. Britaniją lietuvaitės remia Lietuviai Gelbėti Draugija

Atvykusios lietuvaitės dirbti D. Britanijos ligoninėse nepamiršo ir bendrųjų Lietuvos reikalų. Prieš kelias dienas A. Drasutienė ir V. Nešiukaitė paaukojo iš savo pirmųjų darbų po 10 šilingų Lietuvai Gelbėti Draugijai Londone. Draugija gaunamas aukas skirsto tremtinių šelpimui ir Lietuvos išlaisvinimo reikalams. (vi)

iš darbininkų šeimos, myli tarybinę santvarką, bet pasipriešinti toms įtakoms ji nedrįsta. II gimnazijoje stiprų lizdą susisuko reakciniai; katalikiški dvasininkai. Jie siūnia į gimnaziją savo pakvietimus lankyti bažnyčią, kur mokiniams dėstoma tikyba. Gimnazijos mokytojų kolektyvas to negali nežinoti, tačiau prieš tai nieko nedaroma. Argi tokia padėčiai esant, rimtai skamba direktoriaus pasiteisinimas dėl komjaunimo organizatoriaus nebuvimo? — užbaigia autorė.

Antroje savo straipsnio dalyje ji atkreipia dėmesį į patį dėstymą...

„Prieš mus VI, VII ir VIII klasių mokinių rašomieji darbai literatūros temomis. Šiuose darbuose atsispindi neteisinga mokinių pasau lėžiūra, kapitalizmo liekanos jų samonėje, jų nesupratimas dabartinės tarybinio jaunolio moralės.

Vla klasės mokinė Baranaukaitė rašo „Tartiuo charakteristikoje“: „Tokių asmenų, kaip Tartiuas, yra visais laikais; jų buvo praėjusioje, dabar yra ir bus ateityje. Niekas nepajėgs tam veidmainiškumui atsispirti“. Panašiai rašo ir kitos. „Tartiuas buvo ir bus, — rašo kita moksleivė, — nes gyvenime yra daugiau blogos valios, negu kilnių žmonių“. Tuo tarpu rašydami apie Kornelio „Sidą“ mokiniai samprotauja: „Kornelio didvyriai yra stiprios valios, nepabūgsta gyvenimo nelaimių, viskam pasiryžę. Bet gyvenime tokių žmonių retai pasitaiko. Jo herojai nevisai gyvenimiški“.

„Argi neaišku, kad čia mokiniams niekas nepasakojo apie didvyrišką komjaunimą, — šaukia autorė ir rekomenduoja: — Reikia, kad Svetimo Ministerija labiau susirūpintų mokytojų eilių svarumu ir išvalytų jų eiles nuo tokių, kurie naudoja tarybinę mokyklą antitarybinei ir klerikalinei propagandai. J. J.

Memmingenas

— Paskutiniu metu išskyrinngavus 33 lietuvius, turėjo persitvarkyti ir Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Aerodromo skrybiaus valdyba. Iš jos išėjo pirmasis šio skrybiaus pirmininkas provizorius S. Nasvytis. Nors jis ir trumpai vadovavo skrybiui, per trumpą laiką spėjo į tinkamą suorganizuoti ir sušelpiti daugelį pagalbos reikalingų lietuvių drabužiais, pinigais ir maistu. Naujuoju skrybiaus valdybos pirmininku išrinktas pr. mokyklų inspektorius J. Kreivėnas.

— Prieš pat Velykų šventės Aerodromo parapijos klebonas kan. Prof. Steponavičius organizuoja religinę kelionę į Konnersraut pas Teresę Naumann, pergyvenančią Kristaus Kančias.

— Jau kuris laikas stovykloje labai suprastėjo maistas. Jo kiekis yra labai mažas ir toli gražu neužtenka gyventojams. Ypač labai nuskriausti vaikai iki 5 mt. amžiaus. Visi gyventojų pagėidavimai gauti sausa davin, kaip yra mieste gyvenančių lietuvių tarpe ir kitose stovyklose, dėl ne nuo lietuvių pareinančių aplinkybių kaž kur „užkliūva“ ir nuėina niekais.

Teisė gimnazijos moksleivį

Kovo 30 d. vietos lietuvių gimnazijos moksleiviai skautai, prieš baigdami mokslo metus, šumanė įvertinti moksleivio darbus, atliktus per mokslo metus, pasirinkdami šiam reikalui mokinio teismo būdą. Teismo sąstata sudarė 3 gimnazijos mokytojai. Mokinį kaltino mokinės: Paškauskaitė, Brazulevičiūtė ir Linkevičiūtė (visos VI klasės). Gynė — Matulevičiūtė, Zakierionas (IV kl.) ir Kemešytė (VI kl.). Paskutiniame kaltinimo žodyje mokiny

Matulionis prašė, atsižvelgiant į labai sunkias šiandienines mokinio gyvenimo ir darbo sąlygas, mokinį išteisinti.

Teismas nusprendė moksleivį pripažinti kaltu: a) religiniu dvasiniu ir tautiniu atžvilgiu, b) savišvietos ir bendro išsilavinimo stoka, c) nedrausmingumu, nemandagumu ir netvarkingumu. Kitais kaltinimo punktais — a) organizuotumo stoka, b) netinkamų laisvalaikio sunaudojimu, c) mokslo pažangumo stoka — išteisinti.

Moksleivio teismas sukėlė didelį susidomėjimą visos gimnazijos moksleivių tarpe. Sukėlė daug diskusijų ir įnešė gyvumo. Mokinė.

ADMINISTRACIJOS PRANEŠIMAS

Pranešame gerbiamesiems mūsų prenumeratoriams, kad skolon laikraščio ne-siunčiame. Neatsiskačiusiems ir pinigų nesumokėjusiems laikraščio siuntimą nutraukiame. Kas nori ir toliau mūsų laikraštį gauti, prašome laikraštį užsakant užsimokėti ir prenumeratos mokėti.

Mūsų nuolatinių platintojų, kuriems siunčiamas didesnis laikraščio egz. skaičius, šis pranešimas neličia. „Mintis“ Adm-ja.

PRANEŠIMAS

Pranešu, kad „Melbourn“ stovykloje, Stuttgart, Bad Cannstatt, Ringelgaartenstr. 109, pagal Publications Control Officer leidimą, veikia knygų bei laikraščių parduotuvė. Vėdėja p. Lasauskienė. Laikraščių administracija ir knygų leidyklas prašau siuntinėti savo leidinius, platintiui.

Savininkas Juozas Kapočius